

Asia: VN/36276/2025

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

1.

Vakuusvaatimukset rajoittavat rahoitusta.

Pankkien ja rahoittajien vaatimat vakuudet, usein yrittäjän henkilökohtaisesta omaisuudesta, vaikeuttavat mikroyritysten rahoituksen saamista.

2.

Monimutkaiset ja hitaat hakuprosessit.

Rahoituksen hakeminen on työlästä ja kestää kuukausia, mikä kuormittaa erityisesti pieniä ja yksinyrittäjiä, joilla on rajalliset resurssit hallinnolliseen työhön.

3.

Sopivia tukimuotoja on vähän.

Pienille yrityksille ei ole riittävästi rahoitusinstrumentteja, jotka mahdollistaisivat pienempien summien hakemisen.

4.

Omarahoitusosuus aiheuttaa riskin.

Monille yrittäjille omarahoitusosuuden järjestäminen on mahdotonta ilman merkittävää henkilökohtaista taloudellista riskiä.

5.

Tiedon ja neuvonnan puute.

Mikroyrittäjille ei ole riittävästi selkeää tiedottamista ja neuvontapalveluja rahoitusmahdollisuuksista ja hakuprosesseista.

Kysymys 2. Mitä kehittämis ehdotuksia Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yrittäjäkymppit, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia valtiovallan vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

Päijät-Hämeen Yrittäjät ehdottaa, että rahoituksen saatavuutta parannettaisiin mahdollistamalla pienet ja nopeasti saatavat valtiontakaukset ilman henkilökoh- taisia vakuuksia. Julkisia hakuprosesseja tulisi yksinkertaistaa ja nopeuttaa sekä tarjota selkokielistä tietoa ja henkilökohtaista neuvontaa. Vakuusvaatimuksia tu- lee keventää ja kehittää yhteistyötä paikallisten pankkien kanssa. Rahoitusinstrumenttien pitäisi lisäksi olla mahdollisia, ei vain voimakasta kasvua tai kansainvälistymistä tavoitteleville, vaan myös pienemmille, paikallis-esti toimiville yrityksille, joilla on paikallisen työllisyyden ja elinvoiman kannalta merkittäviä kehittämispyrkimyksiä. Nyt nämä yritykset jäävät usein rahoituksen ulkopuolelle.

Lisäksi uusiin elinvoimakeskuksiin tulee rakentaa mikroyrityksille nopea, tunnettu ja tehokas väline lisätä yritysten osaamista eri kehittämisen osa-alueilla. Palvelu- jen tukikriteerit tulee määritellä siten, että niitä voidaan myöntää nykyistä hel- pommin myös vakiintuneen mikroyrityksen kehittämishankkeisiin, digitaaliseen siirtymään tai muihin kilpailukykyä parantaviin toimiin, vaikka tavoitteena ei olisi- kaan voimakas kansainvälinen kasvu.

Lopuksi Päijät-Hämeen Yrittäjät toteaa, että julkisten rahoitusinstrumenttien kokonaisuutta tulisi selkeyttää mikroyrittäjän näkökulmasta. Yritysmuodosta riip- pumatta rahoituksen saatavuuden perusteiden tulisi olla läpinäkyviä ja tasapuolisia. Rahoitukseen liittyvää viestintää ja ohjausta tulee lisätä ja rahoitusvaihtoe- dot tulee tuoda yrittäjien tietoon ajoissa ja ymmärrettävässä muodossa.

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdokset liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

1.

Verotuksen monimutkaisuus ja korkea taso:

Omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia hidastavat vaikeaselkoiset verotuskäytännöt ja korkea verotus. Asiantuntija-apu on suositeltavaa, mutta kallista ja vaike- asti löydettävissä.

2.

Rahoituksen saannin vaikeus ostajalle:

Pankkien tiukat vakuusvaatimukset ja lyhyet takaisinmaksuajat estävät monia yrityskauppoja, koska ostajan on usein kiinnitettävä omaa omaisuuttaan.

3.

Prosessien byrokraattisuus:

Omistajanvaihdosprosessi on monimutkainen ja vaatii asiointia useiden tahojen kanssa. Selkeää, yhtenäistä tietoa ei ole helposti saatavilla, ja neuvontapalvelut eivät tavoita kaikkia.

4.

Tiedon puute:

Omistajanvaihdoksesta ja siihen valmistautumisesta ei ole riittävästi tietoa tarjolla, eikä tiedottamiseen ja neuvontaan ole osoitettu tarpeeksi resursseja.

5.

Kustannukset:

Kalliit asiantuntijapalvelut.

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toiminnoista? Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia *sukupolvenvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Päijät-Hämeen Yrittäjät esittää verotuksen keventämistä ja selkeyttämistä sekä valtion takausten tarjoamista omistajanvaihdosten rahoitukseen. Lisäksi neuvontaa ja tiedotusta tulee parantaa ja omistajanvaihdoksiin liittyvät prosessit keskittää yhden luukun palvelumalliin. Nyt saatavilla oleva neuvonta on yrittäjien näkökulmasta hajanaista, heikosti tunnettua ja sen tasalaatuisuus on epävarmaa.

Yritysten omistajanvaihdoksia tukevat palvelut muodostavat tällä hetkellä pirstaleisen kokonaisuuden ja olisi välttämätöntä luoda edellytykset toimivalle yhteistyölle keskeisten valtakunnallisten ja alueellisten omistajanvaihdostoimijoiden välillä. Ilman kattavaa koordinaointia syntyy päällekkäistä työtä, alueellisia eroja palveluiden saatavuudessa sekä katkoksia sukupolvenvaihdosprosessin kriittisissä vaiheissa.

Sukupolvenvaihdoksiin liittyvän verotuksen tulee olla ennakoitavaa, johdonmu-kaista ja yritystoiminnan jatkuvuutta tukevaa. Verotus ei saa muodostaa kohtuu-tonta estettä yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamiselle. Sukupolvenvaihdoksiin liittyvät veroratkaisut vaikuttavat ratkaisevasti siihen, onko omistajanvaihdos taloudellisesti mahdollinen ja millä aikataululla se voidaan toteuttaa. Verotuksen tu-lee mahdollistaa hallitut sukupolvenvaihdokset. Lisäksi verotusta tulee joustavoit-taa ja keventää mahdollisuuksien mukaan.

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämässä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Kysymyksen 4. kehittämis ehdotukset ovat yhtä olennaisia myös yrityskauppojen kohdalla.

Lisäksi yrittäjyyskasvatusta ja -neuvontaa on lisättävä oppilaitoksissa ja korkeakouluissa. Yrityksen jatkajaksi ryhtyminen pitäisi entistä vahvemmin tuoda esille työllistymiskeinona opintojen jälkeen ja jo niiden aikana. Huomiota tulee kiinnittää myös ostavan yrittäjän osaamisen lisäämiseen esimerkiksi huomioimalla nykyinen koulutusjärjestelmämme, joka perustuu yrittäjyysopinnoissa yrityksen perustamiseen, tätä tulisi muokata siten, että se tunnistaa nykyistä selkeämmin erilaiset yrittäjyyteen siirtymisen mallit.

Vihervirta-Vuontelo Heta

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry - Heta Vihervirta-Vuontelo, toimitusjohtaja Päijät-Hämeen Yrittäjät